

El cardinal *quatre*, “tres més un” (*DIEC*), prové del llat. vg. QUATTOR, var. del llat. cl. QUATTUOR; doc. des dels orígens de la llengua sota *quatre*, amb la vocal final pronunciada [e] en cat. occ., [ə] en cat. or. i bal., [a] en alg., mentre que la -o de [kw'atro] 100 és deguda al contacte amb l'arag. El resultat més diferenciador afecta la síl·laba inicial, monoftongada en [k'otrə], que ja es documenta en mall. al s. xv (*Scripta* 2013), pronúncia “avui rústica i considerada molt ruda” (Gulsoy, ap. *DECat*) recollida sobretot en parlars septentrionals, però que col·loquialment tenia vigor encara al s. XIX en àmbits rurals, on es deia *corto* per *quarto*, segons Milà (1875) i en les nostres enquestes

algun informador ha notat que és variant recordada pels més ancians (44); el canvi s'ha fossilitzat en antropònims com *Pascal* ‘Pasqual’. El seu procés ha estat: [kw'a]- > [kw'ə]- (per velarització de la vocal central) > [kə]- (per absorció del wau en la consonant velar); aquest caràcter de supervivència contrasta amb el tractament de [kwa]- àton, com el de *Quaresma*, que monoftongat en [ko]resma, amb l'evolució [kwa]- > [kwə]- > [kwo]- > [ko, ku], coneix una notable extensió (veg. *PALDC*, III, mapa 282). A notar, finalment, la var. *catre* 7, imputable a contacte amb l'oc. *Quatre* és l'única forma normativa des del *DOrt*, 1917.

